

w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Rehabilitacji w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Rehabilitacji w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.73.2021.3.SG

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 681/2021 z dnia 22 lipca 2021 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Wyższej Szkoły Rehabilitacji w Warszawie o pozwolenie na utworzenie jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.73.2021.3.SG.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Wyższej Szkoły Rehabilitacji w Warszawie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku psychologia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNN.8014.73.2021.3.SG nie uzasadniają zmiany opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 681/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 lipca 2021 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Wnioskodawca nie uzasadnił przekonująco potrzeby utworzenia kierunku. Wnioskodawca stwierdził, że koncepcja kształcenia była konsultowana z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które uważa, że absolwenci kierunku są potrzebni. We wniosku zostały przedstawione opinie trzech podmiotów: Fundacji Aktywnej Rehabilitacji, Ośrodka Rehabilitacji oraz Polskiego Związku Sportu. Zawarte w tych dokumentach opinie należy uznać za lakoniczne i nie odzwierciedlające pogłębionej analizy programu studiów, skutkującej sformułowaniem oczekiwań co do kształcenia studentów. Uczelnia nie przedstawiła wnikliwej analizy utworzenia kierunku psychologia ograniczając się do opisanie sytuacji pandemii i odsyłając poprzez linki do dwóch artykułów poświęconych tej tematyce. Uczelnia dowodzi, że uwzględniając skutki psychologiczne pandemii chce kształcić specjalistów, którzy będą mogli udzielić fachowej pomocy potrzebującym.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wyjaśniła, że pandemia trwa już prawie dwa lata i nikt nie jest w stanie stwierdzić, jak długo jeszcze potrwa. Negatywne skutki psychiczne pandemii są faktem powszechnie znanym i niewymagającym dowodzenia. A zatem liczba osób potrzebujących pomocy psychologicznej stale rośnie, a liczba psychologów wzrośnie najwcześniej po pięciu latach. Należy zdawać sobie sprawę, że kształcenie psychologów to proces, a w przypadku studiów jednolitych magisterskich, proces długotrwały. Zaniedbania w kształceniu psychologów mogą doprowadzić, w dłuższej perspektywie czasowej, do sytuacji luki pokoleniowej. Taka sytuacja ma miejsce obecnie w przypadku lekarzy (zwłaszcza niektórych specjalności) czy pielęgniarek (średnia wieku pielęgniarek to obecnie ok. 50 lat). Wnioskodawca stwierdził, że z uzasadnienia uchwały wynika, iż nie wszystkie dokumenty przesłane przez Uczelnię do Ministerstwa Edukacji i Nauki zostały przekazane do Komisji. Dlatego też przekazuje w załączeniu (załącznik nr 1) wskazanie potrzeb społeczno – gospodarczych utworzenia studiów oraz godności efektów uczenia się z tymi potrzebami. Podkreślił, że Uczelnia angażuje szerokie grono interesariuszy zewnętrznych w działania mające na celu współuczestnictwo w tworzeniu i ewaluacji programu kształcenia. Współpraca ta obejmuje udział interesariuszy w spotkaniach organizowanych przez Uczelnię, konferencjach oraz webinarium. W konferencjach i webinarium organizowanych przez Uczelnię biorą udział interesariusze i studenci wszystkich prowadzonych przez Uczelnię kierunków oraz władze Uczelni. Dzięki takiemu działaniu studenci WSR mogą poznać potrzeby i oczekiwania potencjalnych, przyszłych pracodawców, poznać realia dotyczące przyszłego zawodu oraz poznać potrzeby innych grup zawodowych, a także w obliczu uzyskanych informacji aktywnie uczestniczyć w dyskusji i udzielać swojej opinii na temat ewaluacji programu studiów. Zgodnie z sugestiami Komisji rozszerzono zakres konsultacji społecznych dotyczących potrzeby utworzenia kierunku psychologia w WSR (załącznik nr 3). Przedstawiono także wyniki pogłębionej analizy programu studiów dokonanej przez interesariuszy zewnętrznych (załączniki nr 4 i 5), analiza ta zawiera ocenę koncepcji kształcenia na kierunku psychologia w WSR oraz analizę potrzeb utworzenia tego kierunku. Analiza programu studiów oraz potrzeby utworzenia kierunku wskazuje jednoznacznie, że program został przygotowany prawidłowo, zgodnie z potrzebami otoczenia społeczno - gospodarczego, a przyszli absolwenci tego kierunku znajdą zatrudnienie. Uczelnia zauważyła, w kontekście rozważań o potrzebie utworzenia kierunku psychologia w Wyższej Szkole Rehabilitacji, że wiedza psychologiczna, jako wiedza o zachowaniach człowieka oraz wpływie jaki mają na nie czynniki zewnętrzne oraz interakcje międzyludzkie jest przydatna w bardzo wielu dziedzinach życia oraz w wielu różnych dziedzinach aktywności zawodowej.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacji badania i analizy naukowe, wskazujące na potrzebę kształcenia i brak profesjonalistów psychologów (dane z lat 2020 – charakteryzujące okres pandemii i 2014-16 dla szkół). Motywuje ją szczególnie: pogarszającym się zdrowiem psychicznym i zwiększeniem się emocjonalnych problemów Polaków (powtarzając argument o destruktywnych skutkach pandemii Covid-19 dla tego obszaru funkcjonowania osobniczego); niewielką dostępnością psychologów w szkołach i innych placówkach oświatowych w Polsce; występowaniem oznak PTSD u personelu medycznego i u przedstawicieli innych zawodów pomocowych. Dodatkowo Wnioskodawca przedstawił (w zał. 2 i 3) listy poparcia dla inicjatywy stworzenia kierunku od dwóch profesorów

medycyny – w zakresie kardiologii i onkologii, którzy podkreślają m.in. ważną rolę współpracy psychologów w rehabilitacji i pomocy pacjentom, leczonym w zakresie ich specjalności medycznych. W zał. 4-5 przedstawiono tabele analizy koncepcji kształcenia/programu studiów podpisane przez 2 interesariuszy zewnętrznych - dwóch placówek psychoterapeutycznych. Należy ocenić, iż położenie obydwu tych placówek, nie jest w bezpośredniej bliskości okolic Warszawy. Są to też dokumenty o bardzo niejasnych metodologicznie podstawach – nie wynika z nich, kto (jak wiele osób, jakich profesji) dokonał w niej analizy koncepcji kształcenia na kierunku psychologia w Wyższej Szkole Rehabilitacji w Warszawie, są podpisane przez jednego dyrektora placówki, drugi dokument nie wskazuje funkcji osoby sygnującej podpisem tabelę. Nie wiadomo też, jakim celom służyła owa analiza, ani jak została wykorzystana w udoskonalaniu/zmianie planowanego programu studiów. W uzupełnieniu nadal nie wspomniano nic o potrzebach lokalnego środowiska społecznego, dla którego dedykowana jest oferta studiów, a biorąc pod uwagę punkt, w którym usytuowana jest Uczelnia (Warszawa), tworzenie kolejnego takiego miejsca wydaje się nie do końca uzasadnione. Nie przedstawiono także powodów i cech definiujących, czym specyficznie odróżniać się będzie kształcenie w WSR i jaki konkretnie wkład wnosić będzie profil Uczelni, jej misja i strategia. Nie wykazano także konkurencyjności koncepcji kształcenia na tej Uczelni względem innych, podobnych, które kształcą już psychologów w Warszawie. Nie przedstawiono żadnych przekonujących argumentów, do kogo kierowany jest kierunek i dlaczego w Warszawie potrzeba kolejnej uczelni, posiadającej w ofercie takie studia (w istniejących 9 szkołach wyższych kształci się już znaczna liczba przyszłych psychologów; przykładowo wystarczy wskazać, iż w roku akad. 2020/21 jedynie na dwóch uczelniach państwowych - UW, APS – i tylko na studiach stacjonarnych, oferowano miejsca dla ponad 320 kandydatów). Nie wykazano, że absolwenci mogą pełnić role zawodowe, znajdując zatrudnienie ani w warszawskich klinikach i szpitalach (dokumenty są od osób prywatnych, a nie od instytucji), ani pełnić te role w ośrodkach terapii w Sokółce czy w Białymstoku (brak wykazanych związków Uczelni z tymi miastami, czy środowiskami). Zastrzeżenie budzi więc otworzenie kolejnego kierunku w środowisku, w którym można raczej mówić o „nadreprezentacji” absolwentów psychologii, natomiast poszerzenie oferty na tereny odległe od Warszawy wymaga zagwarantowania kandydatom pomocy socjalno-bytowej i jasno zadeklarowanej współpracy regionalnej pomiędzy tymi ośrodkami.

Biorąc pod uwagę istotę zarzutu i przedstawione przez Wnioskodawcę wyjaśnienia Prezydium PKA stwierdza, iż Uczelnia nadal niedostatecznie i nieprzekonywująco odniosła się do potrzeb specyficznych dla konkretnego środowiska społeczno-gospodarczego i wymogów rynku pracy w Warszawie, gdzie przebiegałoby kształcenie, t.j. na lokalnym rynku pracy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie efektów przypisanych do zajęć, np. w efekt w zakresie wiedzy W04: zna stosowane w psychologii główne szkoły, orientacje badawcze, strategie i metody badań nie jest możliwy do osiągnięcia ponieważ w sylabusach nie wskazano żadnych narzędzi psychologicznych, których będą uczeni studenci. Z kolei w zakresie umiejętności efekt U03: potrafi wyszukiwać, interpretować i integrować wiedzę z zakresu dyscyplin powiązanych z psychologią nie został powiązany z żadnym efektem z zakresu wiedzy. W przypadku zajęć ze statystyki, w zakresie kompetencji sformułowano w sylabusie efekt uczenia się K01: Student potrafi przestrzegać zasad etyki zawodowej. Efekt ten jest

nieadekwatny pod względem treści realizowanych zajęć, które w żadne sposób nie odnoszą się do kwestii etycznych. Z kolei w przypadku zajęć BHP nieadekwatnie zostały określone umiejętności dla jedyne go efektu uczenia się UO1: student potrafi zastosować przepisy BHP oraz zasady dotyczące używania środków ochrony indywidualnej (psycholog w swojej pracy nie stosuje środków ochrony indywidualnej). Ten sam zarzut dotyczy także zajęć z filozofii z elementami logiki, gdzie określono efekt uczenia się z zakresu umiejętności UO2: Student potrafi rozstrzygać dylematy etyczne związane z zawodem optometry. Z kolei w przypadku zajęć biologiczne podstawy zachowań efekt uczenia się z zakresu wiedzy WO2: student zna i opisuje różnorodność w zachowaniach ludzi w zależności od perspektywy, powstaje pytanie jakiej perspektywy. W przypadku zajęć metodologia badań psychologicznych zaplanowany efekt uczenia się w zakresie kompetencji KO1: Student jest gotów do właściwego pełnienia ról zawodowych w tym rozwijania dorobku zawodu należy uznać za nieadekwatny do realizowanych zajęć albowiem nie odpowiada on ani nabytej wiedzy, ani umiejętnościom kształtowanym w ramach tych zajęć.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, że efekt JMPW04 został przeformułowany. Uczelnia stwierdziła, że w uzasadnieniu uchwały PKA stwierdzono, że efekt JMPU03 nie został powiązany z żadnym efektem w zakresie wiedzy. Zarzut ten jest niezrozumiały, bowiem efekt ten jest efektem w zakresie umiejętności, a przepisy (ani, z tego co Uczelnia wiadomo, wymagania PKA) nie wymagają powiązania efektów w zakresie umiejętności z efektami w zakresie wiedzy. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji również takiego połączenia nie zawiera. W zakresie wiedzy rozporządzenie wskazuje, że student zna i rozumie fakty, obiekty, zjawiska, główne tendencje rozwojowe, fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej, natomiast w zakresie umiejętności student potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę praktyce. A zatem nie ma tu połączenia pomiędzy efektami uczenia się w zakresie wiedzy a efektami w zakresie umiejętności. Ponadto Uczelnia wyjaśniła, jak niżej. Efekt uczenia się w zakresie kompetencji społecznych w sylabusie zajęć *statystyka* został zmieniony.

Efekt uczenia się w zakresie wiedzy w sylabusie zajęć *bezpieczeństwo i higiena pracy* został zmieniony.

Efekt uczenia się w zakresie umiejętności w sylabusie zajęć *filozofia z elementami logiki* został zmieniony.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy w sylabusie zajęć *biologiczne podstawy zachowań* zostały zmienione.

Efekt uczenia się w zakresie kompetencji społecznych w sylabusie zajęć *metodologia badań psychologicznych* został zmieniony.

Uczelnia przestawiła uzupełnione i poprawione sylabusy (załącznik nr 6).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia ujęła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje oraz dołączyła dokumenty (załącznik 6), które potwierdzają wprowadzenie zmian, deklarowanych

przez Wnioskodawcę. Należy ocenić, że te zmiany w sposób trafny przypisują efekty uczenia się zaplanowanym zajęciom i właściwie uszczegółwiają ich merytoryczny zakres.

Nie został jednak zmieniony efekt JMPU03 „*potrafi wyszukiwać, interpretować i integrować wiedzę z zakresu dyscyplin powiązanych z psychologią*”. W odniesieniu do tego zarzutu uzasadnienie i komentarz Wnioskodawcy nie odnoszą się do meritum tezy zawartej w Uchwale PKA i nie niwelują istoty zarzutu. Np. w sylabusie zajęć *biologiczne podstawy zachowań* przypisany jest efekt „*Student wykorzystuje posiadaną wiedzę w sytuacjach praktycznych*”, a nie wiadomo, o jaki obszar wiedzy chodzi; z kolei w sylabusie zajęć *psychopatologia* w zakresie tego akurat efektu nie ma żadnego obszaru wiedzy z dyscyplin, powiązanych z psychologią, a jedynie z sytuacją postępowania diagnostycznego. Pozostawienie niezmienionego efektu wymaga dodatkowego doprecyzowania w sylabusach, po pierwsze, o jaką wiedzę chodzi; po drugie, odniesienie jej do dyscyplin powiązanych z psychologią, a nie będących z nią tożsamymi, a żadnej adekwatnej korekty Wnioskodawca nie dokonał.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut częściowo pozostaje w mocy**.

3. Nie jest spełniony warunek określony w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), bowiem efekty uczenia się przypisane do zajęć nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226), oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Opis efektów uczenia się wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności, niż opisany jako właściwy dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w przywołanych wyżej przepisach, np. zajęcia z filozofii z elementami logiki WO1: Student zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki, w przypadku zajęć z socjologii zaplanowane efekty w zakresie wiedzy to: WO1 Student posiada wiedzę o współczesnych strukturach oraz systemach społeczno-gospodarczych oraz WO2: Student posiada wiedzę na temat współczesnych problemów społecznych oraz ich wpływie na rzeczywistość. Podobne zarzuty można kierować także w zakresie innych zajęć, gdzie poziom posiadanej wiedzy jest określany na poziomie podstawowym, np. język migowy; WO1: Student zna podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, filozofia z elementami logiki: WO1: Student zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki czy wprowadzenie do psychologii: WO1: Student zna podstawowe pojęcia, metody i teorie psychologii jako nauki.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż efekty uczenia się w zakresie specjalności zostały dodane. Jednocześnie informuje, że opis efektów uczenia się w zakresie specjalności nie został dodany od razu, bowiem, zgodnie z informacjami uzyskanymi przez Uczelnię, formułowanie efektów uczenia się dla specjalności było uznawane przez PKA za błąd. Uczelnia przedstawiła w załączeniu zmodyfikowane (wyodrębniono efekty w zakresie specjalności oraz zmieniono opis efektów, tak aby był zgodny z poziomem 7 PRK) efekty uczenia się dla kierunku psychologia w odniesieniu do uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia (załącznik nr 7). Jednocześnie poinformowała, że efekty uczenia się w odniesieniu do uniwersalnych charakterystyk drugiego stopnia zostały przesłane do Ministerstwa Edukacji i Nauki wraz z całym wnioskiem. Uczelnia nie posiada wiedzy, dlaczego

PKA ich nie otrzymała, a z faktu, że PKA nie otrzymało pełnej dokumentacji z Ministerstwa nie można czynić zarzutu Wnioskodawcy. Efekty uczenia się w odniesieniu do charakterystyk drugiego stopnia stanowi załącznik nr 8. Przedstawiono także efekty uczenia się w odniesieniu do zajęć (załącznik nr 9) oraz uchwałę senatu WSR zatwierdzającą zmiany w programie studiów (załącznik nr 10).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje o podjęciu działań naprawczych, które niwelują istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

4. Zajęcia zakwalifikowane w programie studiów do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nie spełniają wymogów określonych dla takich zajęć, to znaczy nie są prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem psychologia (brak odniesienia do wiedzy związanej z praktycznymi aspektami pracy psychologa czy informacji na temat w jakich placówkach będą realizowane praktyki zawodowe) oraz w trakcie tych zajęć studenci nie wykonują czynności praktycznych (nawet o ile wskazana jest forma zajęć, np. ćwiczenia, to nie wiadomo jakie umiejętności praktyczne będą w ich ramach realizowane).

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż dużą wagę przywiązuje do stwarzania studentom możliwości prawidłowej realizacji zajęć praktycznych. Uczelnia prowadzi kierunki o charakterze medycznym (fizjoterapia, ratownictwo medyczne, dietetyka), na których kształcenie praktyczne (prowadzone w odpowiednich warunkach) jest wymuszone przez standardy kształcenia. W tej chwili w Uczelni funkcjonuje gabinet psychologiczny (związany z prowadzonymi studiami pierwszego stopnia na kierunku psychologia medyczna), w którym studenci mogą poznawać techniki diagnostyczne. Studenci mogą poznać tematykę funkcjonowania środowiska personelu medycznego, mają dostęp do poznania i stosowania testów (PTP) oraz analizy i interpretacji zarówno badanych osób jak i sytuacji. Mogą poznawać własne predyspozycje (potrzeby psychiczne, wartości, sposoby komunikowania się, przyjęte role życiowe, typy osobowości etc.). Po uzyskaniu uprawnienia do prowadzenia studiów na wnioskowanym kierunku Uczelnia rozszerzy odpowiednio infrastrukturę (przygotowanie odpowiedniej ilości gabinetów z wyposażeniem) w celu realizacji przez studentów zajęć praktycznych w warunkach właściwych dla działalności zawodowej. Umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla działalności zawodowej studenci będą kształtować także podczas obowiązkowych praktyk zawodowych. Ponadto sylabusy zajęć zostały uzupełnione o konkretne umiejętności praktyczne, które będą realizowane w trakcie zajęć.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje o podjęciu działań naprawczych, jednak nie niwelują one istoty zarzutu. Analiza przedstawionych sylabusów nie potwierdziła wszystkich deklarowanych przez Wnioskodawców zmian. Nadal w znaczącej większości sylabusów brak wyrażonych konkretnie umiejętności praktycznych, które będą kształcone w trakcie zajęć, a także okoliczności, w których zostaną one nabyte. Najczęściej opis tych umiejętności zapisany jest jedynie lakonicznym stwierdzeniem „zajęcia

warsztatowe” lub „zajęcia warsztatowe – diagnoza w oparciu o badania, postępowanie terapeutyczne”, „zajęcia warsztatowe – przygotowanie planu pomocy”, „ćwiczenie technik i metod”. Brak informacji, jakie konkretnie umiejętności ćwiczą/nabywają studenci; jakie metody/testy/formy diagnozy będą ich udziałem; jakie formy terapii/ strategie interwencji/ ćwiczenia będą przeprowadzone. (np. w żadnym z sylabusów nie wskazano, że zajęcia odbywają się w opisanym przez Wnioskodawcę gabinecie psychologicznym). Deklarowane są jedynie plany stworzenia i wyposażenia gabinetów i pracowni (także bez konkretnego wskazania ich funkcji i specyfiki).

Ponadto należy negatywnie ocenić enigmatyczne, bardzo ogólnikowo wyrażone w sylabusach przedmiotów treści programowe i metody oceny, także nie ukierunkowane na sprawdzenie opanowania konkretnych umiejętności praktycznych (najczęściej jest przewidziana: „praca pisemna na zadany temat”), a szczególnie literalnie powtarzające się ogólnikowe kryteria oceny (np. „wyczerpujące przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ, właściwe zrozumienie tematu”, „wyczerpujące przedstawienie zagadnienia, wiadomości powiązane ze sobą w logiczny układ”, „właściwe zrozumienie tematu, trafne i jasne odpowiedzi na zadane pytania”), sugerujące weryfikację raczej teoretycznej wiedzy, niż praktycznych umiejętności (np. w sylabusach zajęć: *zaburzenia rozwoju i zachowania, psychologia kliniczna dzieci i młodzieży, zaburzenia rozwoju i zachowania, zaburzenia osobowości, psychopatologia, psychosomatyka, pomoc psychologiczna, psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia*). Brak też informacji o wizytach w poradniach, klinikach, szpitalach, obserwacjach pracy psychologa.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

5. Zastrzeżenia budzi liczba godzin zajęć określona w programach studiów dla poszczególnych zajęć objętych programem studiów oraz proporcje liczby godzin zajęć zorganizowanych i liczby godzin pracy indywidualnej studenta związanej z tymi zajęciami zostały ustalone w sposób uniemożliwiający osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Wniosek taki wypływa z faktu, iż liczba godzin zajęć zorganizowanych w przypadku większości zajęć objętych programem studiów jest wielokrotnie niższa, niż szacowana liczba godzin pracy indywidualnej studenta związanej z tymi zajęciami, np. na studiach stacjonarnych w przypadku takich zajęć jak: socjologia, bezpieczeństwo i higiena pracy, historia myśli psychologicznej, wprowadzenie do psychologii, metodologia badań własnych (zajęcia zorganizowane – 30 godz., praca własna studenta 70 godz.), z kolei w przypadku studiów niestacjonarnych np. w odniesieniu do takich zajęć jak: historia myśli psychologicznej czy metodologia badań psychologicznych (proporcja ta wynosi: zajęcia zorganizowane – 15 godz., praca własna studenta 85 godz.), wprowadzenie do psychologii (zajęcia zorganizowane – 15 godz., praca własna studenta 60 godz.). Tym samym przedstawiona analiza wskazuje, iż studenci zdecydowaną większość efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności mają opanować samodzielnie.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia wyjaśniła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż przypisywanie liczby punktów ECTS do zajęć nie jest szczegółowo regulowane prawnie. Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce mówi jedynie, punkty ECTS stanowią miarę średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania efektów uczenia się. Punkt ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta obejmującym zajęcia organizowane przez uczelnię oraz jego

indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami (art. 67 ust. 2 i 3 ustawy). Ponadto, aby uzyskać dyplom ukończenia studiów konieczne jest uzyskanie o najmniej 180 punktów na studiach pierwszego stopnia i 300 na studiach jednolitych magisterskich. Stosując przelicznik 1 punkt ECTS 25 godzin pracy cały program obejmuje 7500 godzin pracy (na studiach jednolitych magisterskich).

W nieobowiązującym już rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki, które zawierało standardy kształcenia dla wszystkich prowadzonych ówczesnie kierunków obowiązywały takie same zasady. W standardzie na kierunku psychologia (studia jednolite magisterskie) przewidziano nie mniej niż 2700 godzin zajęć zorganizowanych przy 300 punktach ECTS koniecznych do zdobycia. Oznacza to, że standard dla psychologii zatwierdzony rozporządzeniem przewidywał zdobycie za zajęcia zorganizowane jedynie 36% punktów ECTS. Podobne proporcje wynikają z innych standardów w tym rozporządzeniu.

Jak wskazano wyżej rozporządzenie powyższe nie obowiązuje, jednak stanowi pewien punkt odniesienia bowiem zostało przygotowane przez zespoły ekspertów w zakresie poszczególnych dyscyplin naukowych. Eksperti ci określili, w oparciu o swoje dydaktyczne doświadczenie, wymagania godzinowe dotyczące poszczególnych kierunków studiów.

Obecnie obowiązujące przepisy nie zawierają nakazu, aby większość punktów ECTS była uzyskiwana za zajęcia zorganizowane. Gdyby tak było program studiów musiałby obejmować ponad 3500 godzin zajęć. Na studiach niestacjonarnych byłoby to niemożliwe do zrealizowania.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia nie przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacji o podjęciu działań naprawczych, ograniczając swoje stanowisko do polemiki z tezami Prezydium PKA. Stanowisko Wnioskodawcy sprowadza się do wykazania: po pierwsze braku nadrzędnych uregulowań prawnych w tej mierze, po drugie – do wskazania dawnych, nieobowiązujących aktualnie praktyk (które ocenić należy jako niewłaściwie gwarantujące jakość kształcenia), po trzecie – wskazania nierealności i niemożliwości zmian w aktualnie zaplanowanym przez WSR harmonogramie realizacji programu studiów na kierunku psychologia.

Stanowisko Uczelni abstrahuje jednak od faktu, iż ocena PKA nie opiera się nie tylko na rozwiązaniach wynikających *expressis verbis* na treści przepisów prawa, ale także na standardach właściwych dla danej dziedziny i dyscypliny. Specyfika pracy w zawodzie psychologa zakłada bezpośrednią interakcję międzyludzką, jako podstawową kategorię terapeutyczną, a jego początki i jakość powinny być monitorowane pod kierunkiem ekspertów. Bardzo trudno (o ile jest to w ogóle możliwe) nabyć tego typu umiejętności samodzielnie i nie temu winny służyć studia na kierunku psychologia.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

6. Dobór metod kształcenia nie jest właściwy dla kierunku studiów o profilu praktycznym. W programie studiów dominują metody ukierunkowane na nabywanie przez studentów wiedzy oraz umiejętności umysłowych, w bardzo ograniczonym zakresie stosowane są metody praktyczne kształtujące umiejętności w zakresie formułowania i rozwiązywania problemów wdrożeniowych właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem psychologia

oraz realizacji typowych zadań zawodowych związanych z tym kierunkiem. Dominują takie formy jak: praca w grupach, dyskusja, pokaz, analiza przypadku (np. psychologia emocji i motywacji, psychologia osobowości, psychologia różnic indywidualnych, psychologia społeczna, psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia, psychometria, diagnoza psychologiczna, pomoc psychologiczna, psychosomatyka, wstęp do psychiatrii, psychopatologia, modele wspomagania rozwoju, rozwijanie umiejętności życiowych). Ponadto oprócz ćwiczeń czy seminarium dyplomowego nie pojawiają się inne formy niż ćwiczenia audytoryjne – nie wprowadzono np. zajęć warsztatowych, które pozwoliłyby na realizację umiejętności praktycznych.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy podniosła, iż metody dydaktyczne w sylabusach zostały uzupełnione.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia ujęła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje oraz dołączyła dokumenty (sylabusy) pozwalające na ustalenie, iż dokonano zmian, wprowadzając do ich opisu nowe metody dydaktyczne oraz formy ich realizacji, nadal jednak są one opisane w sposób mało konkretny, nie dając poglądu na temat sposobu ich faktycznej realizacji. Najczęściej pojawiają się zapisy o „zajęciach warsztatowych”, o niesprecyzowanej formie i zakresie (por. np. zajęcia: *psychologia społeczna, psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia, wstęp do psychiatrii, psychopatologia – „zajęcia warsztatowe”*; zajęcia: *modele wspomagania rozwoju – „zajęcia warsztatowe - modele wspomagania rozwoju”*). Niektóre sformułowania są błędne (por. „*używanie kwestionariuszy i skal*”). Informacje przekazane przez Uczelnię nie pozwalają także ocenić, na ile wykorzystanie tego typu metod umożliwi nabywanie praktycznych kompetencji, zgodnych z profilem studiów. Dodatkowo, na co zwrócono już uwagę w tezach odnoszących się zarzutu nr 4, częsty jest brak koherencji między wpisanymi metodami dydaktycznymi, a sposobami oceny aktywności studentów/metodami weryfikacji efektów kształcenia, które w zdecydowanej większości nastawione są na nieskonkretyzowane „prace pisemne” lub egzaminy ustne.

Reasumując, nadal w bardzo ograniczonym zakresie opisane są metody praktyczne, realnie kształtujące umiejętności w zakresie formułowania i rozwiązywania problemów wdrożeniowych właściwych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem psychologia oraz realizacji typowych zadań zawodowych związanych z tym kierunkiem.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

7. Liczne zakładane efekty uczenia się nie są specyficzne ani dla kierunku będącego przedmiotem wniosku, ani dla profilu praktycznego. Przykładowo w ramach zajęć biologiczne podstawy zachowań wskazano następujące efekty w zakresie umiejętności: U01: Student poprawnie stosuje poznaną terminologię w analizie problemów badawczych, czy U02: Student interpretuje wyniki badań mózgu oceniając jego stany fizjologiczne i patologiczne (student psychologii ani psycholog nie ma kompetencji do interpretacji wyników badań mózgu). W obrębie zadań biologiczne podstawy zachowań za niewłaściwy należy uznać efekt U01: student poprawnie stosuje poznaną terminologię w analizie problemów badawczych.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż efekty uczenia się w sylabusach zostały zmodyfikowane.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy informacje o działaniach naprawczych (zał. 6; s. 21-23) dotyczące zmian w sylabusie zajęć *biologiczne podstawy zachowań*. Należy ocenić jednak, iż modyfikacja ta nie jest poprawna. Nierealistyczne jest oczekiwanie, że student psychologii nabędzie podczas tego przedmiotu umiejętności rozwiązywania problemów związanych z wpływem układu nerwowego na zachowanie (por. U01 „*Student potrafi formułować i rozwiązywać problemy związane z wpływem układu nerwowego na zachowanie*”), szczególnie w warunkach, gdy na zajęcia te przewidziano nakład pracy w wymiarze ok. 2/3 samodzielnej aktywności studenta (por. zarzut nr 5). Z kolei sformułowanie efektu U02 po korekcie „*Student wykorzystuje posiadaną wiedzę w sytuacjach praktycznych*” jest na tyle ogólne i nie powiązane ze specyfiką treści zajęć, że nie daje podstaw do rzetelnej weryfikacji stopnia jego osiągnięcia.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

8. Nieprawidłowo zaprojektowano placówki, w których realizowane będą planowane praktyki (placówki te są oddalone od miejsca siedziby szkoły, co nie pozwala studentom na możliwość ich realizacji). Poza tym nie ujęto w warunkach realizacji praktyk zawodowych wymogu ich odbywania w miejscach, w których zatrudniony jest psycholog, co uniemożliwia ocenę realizacji zakładanych efektów uczenia się, jak i przypisanych do nich treści charakterystycznych dla zawodu psychologa. Również w treści porozumień zawartych w celu realizacji praktyk zawodowych nie istnieje zapis o konieczności zapewnienia przez daną instytucję opieki psychologa nad studentami odbywającymi praktyki.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż przygotowano nowe porozumienia wstępne w sprawie realizacji praktyk. Porozumienia te obejmują wymaganie, aby placówka zatrudniała psychologa oraz wymaganie, aby praktykanci byli objęci opieką psychologa. Przedstawiono w załączeniu porozumienia w sprawie praktyk w klinice (załącznik nr 11), Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną (załącznik nr 12), Ośrodkiem Psychoterapii (załącznik nr 13), Ogólnopolskim (załącznik nr 14) oraz Fundacją (załącznik nr 15).

Jednocześnie Uczelnia poinformowała, że jej studenci pochodzą z całego kraju i tak też zapewne byłoby w przypadku studentów psychologii, dlatego też fakt, że nie wszystkie miejsca praktyk są zlokalizowane w Warszawie może być dla studentów dodatkowym atutem. Uczelnia ponadto wskazuje, że są realizowane w okresie wakacyjnym, a zatem nie stanowi problemu, aby student odbywał je w innym niż Warszawa miejscu.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia ujęła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje oraz dołączyła dokumenty o podjęciu działań naprawczych, które niwelują istotę zarzutu. Uczelnia przedstawiła (zał. 11-15) umowy z 5 instytucjami (1 – klinika terapii uzależnień, 1 poradnia, 1 ośrodek psychoterapii, 1 hospicjum, 1 stowarzyszenie). Z ich treści wynika, iż placówki te

zatrudniają, albo zatrudnią psychologa, obejmującego opiekę nad studentami, a także deklarują przyjęcie i otoczenie opieką od 20 do 200 osób.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

9. Wnioskodawca przewiduje, że weryfikacja kandydatów na studia będzie opierała się o uzyskane przez nich wyniki z następujących przedmiotów: język polski, język obcy i historia. Założono, że na studia zostaną przyjęte osoby, które uzyskają najwyższą liczbę punktów, jednak nie wskazano sposobów ich obliczania, tj. wskaźników ani minimalnej liczby punktów, jakie powinien uzyskać kandydat na studia.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż weryfikacja kandydatów na studia odbywać się będzie w drodze przeprowadzenia konkursu ocen z następujących przedmiotów: język polski, język obcy i historia. Na studia zostaną przyjęci kandydaci, którzy zdobędą największą liczbę punktów z tych przedmiotów (do wyczerpania limitu miejsc). O przyjęcie na studia na wnioskowanym kierunku będą mogły się ubiegać osoby, które zdawały wskazane przedmioty zarówno na poziomie rozszerzonym jak i podstawowym, przy czym wyniki z przedmiotu ustala się zgodnie z następującymi zasadami:

- poziom rozszerzony — wynik jest równy liczbie punktów procentowych (1% = 1 punkt), -
poziom podstawowy wynik jest równy liczbie punktów procentowych pomnożonych przez 0,45 (1% = 0,45 punktu).

W przypadku braku wyników procentowych stosowane będą następujące przeliczniki:

1) matura zdawana do roku 1991 : skala 2 — 5 (ocena zaliczająca to 3), ocena 5 — 100 % ocena 4 — 85 % ocena 3 = 40 %

2) matura zdawana od 1991 roku: skala 1 — 6 (ocena zaliczająca to 2).

ocena 6 = 100 % ocena 5 = 90 % ocena 4 = 75 % ocena 3 = 50 % ocena 2 = 30 %

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia ujęła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje oraz dołączyła dokumenty o podjęciu działań naprawczych, które niwelują istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

10. Zastrzeżenia budzą zasady dyplomowania: praca może mieć charakter teoretyczny, co stoi w sprzeczności z profilem praktycznym kierunku, nie wiadomo, kto może być powoływany na recenzenta pracy (jakimi kompetencjami ma się charakteryzować taka osoba), nie określono, z jakiego zakresu są zadawane pytania i jaki jest sposób zadawania/ losowania pytań.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiła projekt regulaminu dyplomowania na kierunku psychologia przygotowany w oparciu o istniejący w Uczelni regulamin dyplomowania na studiach magisterskich (załącznik nr 16). W regulaminie tym stwierdza się wyraźnie, że praca dyplomowa ma charakter praktyczny.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje i dołączyła dokumenty usuwające istotę zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

11. Nie jest spełniony warunek określony w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), bowiem struktura kwalifikacji kadry kierunku jest dostosowana do celów, efektów i zakresu kształcenia na wnioskowanym kierunku. Zasadniczy zarzut dotyczy braku w kadrze kierunku odpowiedniej liczby nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia posiadających dorobek naukowy w dyscyplinie psychologia, reprezentujących różne specjalizacje naukowe w obrębie tej dyscypliny, a także bardzo nieliczna grupa osób posiadających kompetencje i doświadczenie w zakresie różnych zawodów i stanowisk zawodowego rynku pracy związanego z psychologią. Ponadto w proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono nieprawidłowości związane z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podkreśliła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż kompletna dokumentacja dotycząca poszczególnych osób została przesłana do Ministerstwa Edukacji i Nauki. Na etapie formalnego badania wniosku MEiN bardzo skrupulatnie sprawdza dokumentację kadrową, ze szczególnym uwzględnieniem deklaracji zatrudnienia. Przy najmniejszym braku uczelnia jest wzywana do uzupełnienia. Wszystkie dokumenty dotyczące kadry (w tym opis dorobku i doświadczenia osób wskazanych w załączniku do uchwały Prezydium PKA) zostały przesłane do MEiN. Na potwierdzenie tego faktu Uczelnia przedstawia informacje w załączniku nr 17, potwierdzające ten fakt.

Uczelnia wnosi zatem, aby nie obciążać jej negatywnymi skutkami braku oceny dostarczonych dokumentów. W takim bowiem razie Uczelnia zostałaby pozbawiona możliwości złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, co do części wniosku, która nie została przez PKA oceniona, a została w terminie doręczona.

Przedstawiono tabelę z informacjami o osobach, które będą prowadzić zakwestionowane przez Komisję przedmioty wraz z uzasadnieniem ich kompetencji w tym zakresie (załącznik nr 18). Przedstawiono także dokumentację kadrową nowych osób:

- 1) Osoby posiadającej stopień naukowy doktora (załącznik nr 9),
- 2) Osoby posiadającej tytuł zawodowy magistra (załącznik nr 20)
- 3) Osoby posiadającej stopień naukowy doktora habilitowanego (załącznik nr 21),
- 4) Osoby posiadającej stopień naukowy doktora habilitowanego (załącznik nr 22),

Przedstawiono także szczegółowy dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny osoby posiadającej stopień naukowy doktora (załącznik nr 23) oraz dodatkowe informacje dotyczące

kompetencji osoby posiadającej stopień naukowy doktora (załącznik nr 24) i osoby posiadającej tytuł zawodowy magistra (załącznik nr 25).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje i dołączyła dokumenty usuwające istotę zarzutu. Aktualnie, osoby którym powierzono prowadzenie zajęć mają odpowiednie kwalifikacje i kompetencje.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

12. We wniosku brak danych na temat specjalistycznych pracowni, np. sal obserwacyjnych czy pracowni testów psychologicznych. Infrastruktura nie obejmuje pomieszczeń warsztatowych/treningowych do praktycznej nauki różnych umiejętności np. wywiadu psychologicznego, pomocy psychologicznej dzieci oraz osób dorosłych.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż nie opisano specjalistycznych pracowni np. sal obserwacyjnych czy pracowni testów psychologicznych, czy też pomieszczeń warsztatowych, gdyż pracownie te powstaną po otrzymaniu przez Uczelnię uprawnienia do prowadzenia studiów na wnioskowanym kierunku studiów. Uczelnia posiada bogatą infrastrukturę dydaktyczną (opis znajduje się we wniosku pierwotnym), przygotowuje i wyposaża pomieszczenia w celu realizacji programu studiów na kierunku psychologia. Nie można zapominać, że w Uczelni prowadzone jest kształcenie na kilku kierunkach studiów i wydzielanie (na tym etapie) pomieszczeń i niejako blokowanie ich na przyszłość byłoby nierozważne z punktu widzenia efektywności zarządzania Uczelnią.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje, jednak nie usuwają one istoty zarzutu. Wnioskodawca nie przedstawił dokumentów, które konkretyzowałyby działania dotyczące uzupełnienia infrastruktury Uczelni na potrzeby wnioskowanego kierunku. Argument o stworzeniu wyposażenia i sal dopiero po otrzymaniu zgody na uruchomienie kierunku należy uznać za nieprzekonywujący i (wobec braku projektu takich pracowni i ich wyposażenia – np. list zapotrzebowania na konkretne testy, czy inne narzędzia badawcze) nie poddający się pozytywnej weryfikacji.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

13. Wyposażenie w podręczniki i książki biblioteki nie jest wystarczające do prowadzenia studiów na wnioskowanym kierunku. Brakuje w zasobach bibliotecznych literatury wskazanej w sylabusach jako podstawowa i obowiązkowa. Ponadto spośród wskazanych we wniosku czasopism dedykowanych kierunkowi psychologia tylko jedno jest czasopismem psychologicznym. Niemniej jednak jest to czasopismo popularno-naukowe a nie czasopismo naukowe zatem trudno je uznać za wiodące dla wnioskowanego kierunku. Pozostałe wskazane czasopisma nie reprezentują dyscypliny psychologia, tym samym korzystając z tych czasopism studenci kierunku psychologia nie będą mogli osiągnąć efektów uczenia się przypisanych do kierunku psychologia.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż podobnie jak odnośnie poprzedniego zarzutu zapewnia, że wraz z uruchomieniem studiów na wnioskowanym kierunku studiów zostanie uzupełniony księgozbiór o pozycje wymagane programem studiów. Lista publikacji do zakupu została dołączona do pierwotnego wniosku. Obecnie władze Uczelni dokładają starań, aby uzupełniać i aktualizować księgozbiór o pozycje wymagane na kierunkach studiów, które już są w Uczelni prowadzone.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje, jednak nie usuwają one istoty zarzutu. Wnioskodawca nie przedstawił dokumentów, które konkretyzowałyby działania dotyczące uzupełnienia zasobów bibliotecznych Uczelni na potrzeby wnioskowanego kierunku. Uczelnia nie dokonała żadnych uzupełnień (zakupów) związanych z podręcznikami i czasopismami, należy więc ocenić, iż aktualnie nie jest przygotowana na zagwarantowanie właściwego dostępu do wskazanej literatury.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

14. We wniosku brak informacji, czy spełniony jest warunek określony w art. 11 ust. 1 pkt 6 lit b ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), gdyż Wnioskodawca nie przedstawił w kompleksowej informacji potwierdzającej stworzenie studentom z niepełnosprawnością warunków do pełnego udziału w kształceniu, w tym możliwości korzystania z zasobów biblioteki.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż zgodnie z ustawą — Prawo o szkolnictwie wyższym Uczelnia zapewnia osobom niepełnosprawnym dostęp do kształcenia. Szczegółowa informacja w załączeniu (załącznik nr 26).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia ujęła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje oraz dołączyła dokumenty pozwalające na ustalenie, iż studentom z niepełnosprawnością stworzono warunki techniczne do pełnego udziału w kształceniu, w tym możliwości korzystania z zasobów biblioteki.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

15. Opis działań na rzecz doskonalenia programu studiów i zapewnienia jakości kształcenia przedstawiony we wniosku nie jest kompletny w odniesieniu do etapu projektowania i zatwierdzania programu studiów. Planowane działania na rzecz doskonalenia programu studiów nie uwzględniają udziału otoczenia społeczno-gospodarczego w tym procesie.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż przedstawia w załączeniu Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia obowiązujący w Uczelni. System zawiera

**Uchwała nr 906/2021
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 16 września 2021 r.**

elementy dotyczące doskonalenia programu kształcenia w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi (załącznik nr 27).

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia ujęła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe informacje oraz dołączyła dokumenty pozwalające na zniwelowanie istoty zarzutu.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

Biorąc pod uwagę utrzymanie w mocy zarzutów: nr 1, 4, 5, 6, 7, 12, 13 i częściowe utrzymanie w mocy zarzutu 2, Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 681/2021 z dnia 22 lipca 2021 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Wyższej Szkoły Rehabilitacji w Warszawie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
23.09.2021

Stanisław Wrzosek